gemeente Rheden

B&W voorstel

Datum	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
M.F.H. Budel	2 Welzijn	3 Goede gezondheid en Welzijn

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)
		2

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Inzet Ondersteuner Jeugd in de huisartspraktijken

INHOUD VOORSTEL
Het college wordt voorgesteld om:
1. Vanaf juni 2021 starten met de inzet van een Ondersteuner Jeugd voor de huisartsenpraktijken in de gemeente Rheden.
2. Instemmen met het op basis van de hardheidsclausule uit artikel 3.6 van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid enkelvoudig onderhands aanbesteden van de inzet van een Ondersteuner Jeugd in Dieren.
3. De inzet van de ondersteuner jeugd in 2021 en 2022 dekken uit het Innovatiefonds Jeugd & Wmo en het budget voor Jeugdhulp.
4. De samenwerkingsovereenkomst Inzet Ondersteuner Jeugd tussen de gemeente Rheden en de Maatschap Dierense Huisartsengroep Hagenau te ondertekenen.

1 Wat is de aanleiding?

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de ordening en bekostiging van de jeugdhulp. Het organiseren van deze hulp blijkt de laatste jaren steeds meer een grote uitdaging. Veel gemeenten, waaronder Rheden, hebben te maken met forse tekorten op het budget en een groei van de zorgvraag. Eén van de maatregelen om hier meer grip op te krijgen is de positionering van een Ondersteuner Jeugd & Gezin bij de huisartsen.

Huisartsen hebben binnen de jeugdzorg een directe verwijsbevoegdheid. Dat betekent dat ze zonder tussenkomst van de gemeente mogen bepalen dat er jeugdzorg moet worden ingezet in het gezin. De huisarts is een laagdrempelige plek waar inwoners vaak snel terecht kunnen met een hulpvraag. Uit verschillende onderzoeken en gesprekken met huisartsen blijkt dat het voor huisartsen een uitdaging is om goed te beoordelen welke hulp nodig is voor een jongere en gezin. Huisartsen geven aan een groot deel van de hulpvragen daarom rechtstreeks door te verwijzen naar een jeugdhulp-aanbieder.

Een goede samenwerking tussen de gemeente en huisartsen op het vlak van jeugdhulp is dus van groot belang. In verschillende gemeenten wordt inmiddels gewerkt met de inzet van een ondersteuner Jeugd & Gezin (OJG) binnen de huisartsenpraktijk. Deze ondersteuner is gespecialiseerd in jeugd met sociale, psychosociale, psychische en psychiatrische problematiek en heeft tijd en kennis om een goed beeld te vormen van de hulpvraag van een jongere/het gezin. In veel gevallen kan de ondersteuner in een aantal gesprekken de hulpvraag oplossen of het gezin helpen hiermee om te gaan. Een verwijzing naar basis-ggz of specialistische-ggz is dan aanzienlijk minder aan de orde. Hiermee wordt de jeugdige en het gezin op een laagdrempelige en lichte manier geholpen.

In de periode 2017-2018 hebben wij samen met huisartsen een pilot met de inzet van een Specialistisch Ondersteuner Jeugd bij de huisarts (SOH) uitgevoerd. De huisartsenpraktijken in Dieren en Rheden hebben hieraan meegedaan. Begin 2019 is de pilot beëindigd. Met name omdat op randvoorwaarden geen overeenstemming gevonden werd met huisartsen en ggz aanbieders die de functie uitvoerden. Uit een onafhankelijke evaluatie bleek dat er zowel bij de

huisartsen als bij de geholpen ouders en kinderen wel grote tevredenheid was over de inzet van de SOH Jeugd en de geboden zorg. Bij het stoppen van de pilot hebben wij aangegeven graag met de huisartsen te willen onderzoeken hoe de samenwerking een vervolg kon krijgen en hebben we aangegeven welke mogelijkheden wij zagen om de verantwoordelijkheden goed te beleggen. Dat hebben we in 2020 verder uitgewerkt.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Transformatieplan 2.0
- Collegebeleidsplan 2018-2021
- Global Goal 3 – Goede Gezondheid & Welzijn
- Motie van de gemeenteraad van juni 2019, waarin de raad het college verzoekt te onderzoeken of het mogelijk is om Praktijkondersteuners Jeugd in te zetten in de huisartspraktijken in de gemeente Rheden.
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid Gemeente Rheden
- Richtlijn 2014/24/EU
- Aanbestedingswet 2012 & Gids Proportionaliteit

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

1. Normaliseren van hulpvragen op het gebied van Jeugd GGZ. Meer inwoners ondersteunen met algemene voorzieningen in plaats van geïndiceerd aanbod. Zoals beschreven in de kaders van de raad: Transformatieplan 2.0 en de nota Samenredzaamheid.
2. Vergroten van de beschikbare kennis over, en capaciteit voor het ondersteunen, begeleiden en (licht) behandelen van jeugd ggz problematiek bij de huisartsenpraktijken.
3. Versterken van het contact en de samenwerking tussen huisartsenpraktijken, de gemeente, Incluzio en de Jeugdgezondheidszorg van de GGD op het gebied van jeugd ggz problematiek.
4. Een goede positionering van de Ondersteuner Jeugd & Gezin met draagvlak en heldere afspraken over onder meer werkgeverschap, aansprakelijkheid en regie op de verwijzing.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Vanaf 1 juni 2021 starten we met de inzet van Ondersteuners Jeugd & Gezin (OJG). Waar we in de pilot met een Specialistisch Ondersteuner werkten (WO geschoold), gaan we nu werken met een generalistische ondersteuner (HBO geschoold). De OJG verzorgt een uitgebreide intake, een brede probleem- en vraagverheldering met de jeugdige en zijn/haar ouders/opvoeders. Op basis daarvan bekijkt de OJG of de hulpvraag binnen het eigen netwerk van de jeugdige opgelost kan worden, of ondersteuning vanuit de Sociale Basis mogelijk is, of de OJG in een aantal sessies zelf lichte ondersteuning kan bieden of dat een verwijzing naar een maatwerkvoorziening Jeugd nodig is (of een combinatie van deze opties). De OJG heeft kennis van de Sociale Basis én de hulp die de gecontracteerde jeugdhulpaanbieders bieden.

<u>Dieren</u>

Voor de kern Dieren huren wij een jeugdprofessional in die onderdeel wordt van ons team Toegang. Deze professional gaat werken op de locatie van de huisarts: de huisartsenpraktijk van de Dierense Huisartsengroep Hagenau. We sluiten met de Dierense Huisartsengroep Hagenau een samenwerkingsovereenkomst, waarin afspraken staan over de beoogde doelen, werkgeverschap, AVG, aansprakelijkheid, monitoring en dergelijke.

De inhuur van de OJG voor Dieren betreft een aanbestedingsplichtige opdracht. Gezien het met de inhuur gemoeide bedrag van €90.000 per jaar is het volgen van een meervoudig onderhandse aanbesteding daarvoor een geschikte procedure. Deze procedure hebben we echter niet gevolgd. Wel hebben we verschillende externe partijen (in totaal vier) gevraagd om kandidaten voor de functie voor te stellen. Uit die verkenning bleek dat een kandidaat van BMC op basis van haar achtergrond, opleiding en kwalificaties, ervaring en het verkennende gesprek veruit het meest geschikt is voor de functie. Afgezien van het feit dat we geen formele meervoudig onderhandse aanbesteding hebben georganiseerd hebben we dus wel degelijk de kwaliteit van de aangeboden kandidaten met elkaar vergeleken en meerdere partijen in de gelegenheid gesteld om een kandidaat aan te bieden. Op basis van bovenstaande handelwijze en onderstaande argumentatie achten wij het proportioneel om in het concrete geval enkelvoudig onderhands aan te besteden in plaats van meervoudig onderhands.

Wij hebben hiervoor de volgende redenen:
- Het betreft een opdracht met een kleine omvang: het uitvoeren van een functie voor 24 uur per week door 1 professional. Het betreft hier ook een pilot voor één jaar, met eventueel een verlenging van 1,5 jaar als we doorgaan met de inzet van de OJG en dat in dezelfde vorm van positionering (inhuur door gemeente) willen blijven doen.
- De Ondersteuner Jeugd is een solistische functie binnen de huisartsenpraktijk en binnen de gemeente. Daarom zijn de individuele achtergrond, opleiding en kwalificaties, competenties en ervaring van een specifieke professional erg belangrijk en doorslaggevend voor het resultaat van de opdracht. Vandaar dat we een verkenning hebben gedaan naar kandidaten bij externe partijen en hebben gezocht naar individuele professionals die in onze optiek geschikt zijn voor de functie. We vonden deze eigenschappen bij een specifieke kandidaat van BMC, en verwachten daarom met BMC het beste resultaat te behalen.
- Het alsnog uitvoeren van een formele meervoudig onderhandse aanbesteding zou leiden tot het uitnodigen van dezelfde partijen en zou geen verandering brengen in de kandidaten die zijn voorgesteld door de partijen die we hebben aangeschreven om kandidaten aan te dragen.
- Tevens zou dit voor zowel inschrijvers als gemeente tot extra kosten leiden terwijl de verwachte uitkomst niet zou verschillen.

Velp & Rheden
In Velp en Rheden starten de OJG's vanuit een andere locatie in het dorp (zoals een dorpshuis). We bieden de huisartsen de mogelijkheid om hulpvragen van jeugdigen naar de OJG in het dorp te verwijzen. De rol van OJG wordt ingevuld door een huidige consulent Jeugd uit ons Team Toegang, samen met de jeugdprofessional die wij voor Dieren inhuren. Zij zullen de functie uitvoeren vanuit een dorps- en buurthuis in Velp en Rheden. We blijven in contact met de huisartspraktijken in Velp en Rheden en delen met hen de resultaten. Het blijft onze wens om ook in die kernen de OJG uiteindelijk binnen de huisartspraktijken te positioneren.

Begeleiding OJG
De OJG's worden in het eerste jaar begeleid door een jeugdprofessional die in de gemeente Duiven ruim vijf jaar ervaring heeft met de OJG functie, met positieve resultaten. Deze professional helpt de OJG's met de opstart van werkzaamheden (binnen de huisartsenpraktijk), organiseert intervisie, is beschikbaar als sparringpartner en zet samen met de OJG's groepstrainingen op.

We starten voor een jaar met de inzet van Ondersteuners jeugd. Gedurende dit jaar monitoren we de resultaten en evalueren we deze pilot samen met de huisartsen. Uiterlijk op 28 februari 2022 besluiten we of en op welke manier we na een jaar doorgaan.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Kosten
De totale kosten voor de inzet van de OJG zijn voor 12 maanden €183.000. Binnen dit budget vallen kosten voor: loon- en reiskosten inhuur OJG, vervanging voor huidige jeugdconsulent, huisvesting, overhead huisartspraktijken en monitoring. Afhankelijk van de monitoring en evaluatie besluiten we of we het project na 2021 structureel voortzetten. In dat geval zullen we een nieuw voorstel opstellen en voorleggen.

De omvang van de functie is: Velp 20 uur, Dieren 16 uur en Rheden 12 uur. De kosten voor overhead huisartsen bestaan onder meer uit kosten voor gebruik van accommodatie, overleg huisarts met de ondersteuner en overleg met de gemeente.

Dekking

De dekking komt uit het Innovatiefonds Jeugd & Wmo en het budget voor jeugdhulp (ZiN en PGB).

Innovatiefonds Jeugd & Wmo
Binnen dit budget zijn de genoemde bedragen gereserveerd en is de aanvraag geacordeerd.

Budget Jeugdhulp
De redenatie voor dekking uit dit budget is dat de inzet van een OJG er uiteindelijk toe leidt dat er minder verwijzingingen naar maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp plaatsvinden, zoals in veel gemeenten het geval is. Het gaat hier dus om een voorinvestering uit het budget voor jeugdhulp.

De besparing door daling van verwijzingen is in veel gevallen groter dan de extra kosten voor de inzet van een OJG. In het Transformatieplan 2.0 is onder besparing 45 "Aanscherpen indicering (intern en extern) door verwijzer" voor 2022 een per saldo besparing op de kosten van Jeugdzorg opgenomen van €300.000. Deze besparing is in de Programmabegroting 2021 verwerkt. De inzet van een OJG moet bijdragen aan de realisatie van deze besparing.

Uit rapportages van andere gemeenten blijkt dat de inzet van een OJG leidt tot een afname van het aantal verwijzingen naar maatwerkvoorzieningen jeugd variërent van 32% in Nijmegen tot 82% in Oost-Achterhoek. Uitgaande van gemiddelde kosten per traject, zou dat voor Rheden een vermindering van de kosten betekenen tussen de €677.000 en €1,4 miljoen (uitgaande van gemiddelde kosten per verwijzing in 2019). Op basis hiervan is onze inschatting dat op z'n minst het dekken van de extra kosten van de inzet van een OJG door een daling van verwijzingen haalbaar is. Ook achten wij het reëel dat de daling van de kosten van jeugdhulptrajecten door minder verwijzingen groter is dan de kosten die we maken voor de inzet van een OJG, en we per saldo een besparing op jeugdhulp realiseren.

Inzicht verloop beschikbaar budget	*Structureel/ incidenteel*	*2021*		*2022*
		Innovatie fonds	Jeugdhulp	Jeugdhulp
Budget		€132.000	€12.600.000	€12.600.000
Af: aangegane verplichtingen				
Bij: inkomsten				
Beschikbaar				
Gevraagd budget	Incidenteel	€75.000	€31.750	€76.250
Restant budget nog beschikbaar		€57.000	€12.586.250	€12.523.750

6 Wat zijn de risico's?

De resultaten in andere gemeenten zijn geen garantie voor vergelijkbare resultaten in de gemeente Rheden. We zullen ons moeten inspannen om een positief resultaat te bereiken. Het risico bestaat dat de inzet van een OJG niet (direct) leidt tot vermindering van verwijzingen of een kleinere daling van het aantal verwijzingen naar maatwerkvoorzieningen jeugd. Ook is het niet reëel te verwachten dat er direct vanaf het moment van de start van de OJG een kostenbesparing plaatsvindt. Dat zijn ook de ervaringen in andere gemeenten. We moeten er rekening mee houden dat de OJG tijd nodig heeft om de samenwerking met de huisarts en andere partners goed neer te zetten. Het heeft dus tijd nodig om tot goede resultaten te komen. We zullen de inzet van de OJG nauwgezet monitoren om hierop te sturen. Daarbij focussen we ons niet alleen op de financiële resultaten, maar ook op de tevredenheid van huisartsen, partners en inwoners en de opgezette samenwerking gedurende het eerste jaar. Door in eerste instantie voor één jaar de inzet vast te leggen en aan het einde te evalueren wordt het risico zoveel mogelijk begrensd.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Uit de evaluatie van de pilot in 2017-2018 bleek dat er zowel bij de huisartsen als bij de

geholpen ouders en kinderen grote tevredenheid was over de inzet van de SOH Jeugd en de inhoud van de geboden zorg. Wij hebben bij het stoppen van de pilot aangegeven een vervolg te willen geven aan de pilot. De huisartsen (Velp, Dieren en Rheden) hebben aangeven mee te willen werken aan een vervolg. In 2020 hebben we daarvoor het nodige met de huisartsen onderzocht. Begin 2021 hebben de huisartsen in Velp en Rheden aangegeven het traject rondom de Ondersteuner jeugd on-hold te zetten, vanwege het proces en uitkomsten van de aanbesteding jeugd. Dieren heeft aangegeven de mening te delen, maar wel door te willen gaan met de inzet van een OJG binnen de huisartsenpraktijk. Voor Velp en Rheden houdt dit in dat de huisartsen vragen op het gebied van jeugdhulp rechtstreeks naar de gemeente zullen verwijzen. Deze vragen willen wij oppakken met de beoogde OJG's uit het team Toegang.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Bij positief besluit vervolgen we de verdere implementatie van de OJG in samenspraak met huisartsen. Daarna zullen we ook de partijen waar de OJG nauw mee gaat samenwerken informeren en met hen samenwerkingsafspraken maken. We verspreiden een persbericht over de start van de OJG, gezien dit een belangrijke stap is de ontwikkeling van de jeugdhulp.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

- We monitoren de effecten van de inzet van de OJG. Het gaat om kwantitatieve gegevens (aantal geholpen jeugdigen, ingezette zorg, resultaat van de hulp en effect op de kosten voor jeugdzorg) en kwalitatieve gegevens (ervaringen van inwoners, tevredenheid over de geleverde hulp, evaluatie op de samenwerking tussen gemeente en huisartsen etc.).
- We maken voor deze monitoring gebruik van een regionaal format, waarmee we resultaten ook met andere gemeenten kunnen vergelijken.
- In oktober 2021 organiseren we een eerste evaluatiemoment. In januari 2022 een tweede evaluatiemoment, waarna we uiterlijk 28 februari 2022 een besluit nemen over het vervolg.